

BALLAER, Pierre J.M. van (Turnhout 7 juni 1851 – Mechelen 28 mei 1924).

Werd priester gewijd in 1874 en studeerde daarna twee jaar aan de Leuvense École normale ecclésiastique. Van Ballaer gaf les in de retorica van het Mechelse Sint-Romboutscollege (1876-1881), waar hij van 1881 tot 1896 de functie van directeur uitoefende. Daarna was hij pastoor van O.-L.-V. van de Zavel te Brussel (1897-1911) en vanaf 1911 titulair kunnik van het Metropolitaans Kapittel. In mei 1907 werd hij tot huisprelaat van de paus bevorderd vanwege zijn diensten bewezen aan de nuntiatuur te Brussel.

Van Ballaer was goed bevriend met C. Pieraerts, de

tweede directeur (1868-1872) van het Sint-Romboutscollege, met Désiré Mercier, een oud-leerling (1863-1868) van hetzelfde college, en met paus Benedictus XV (1914-1922). Hij was een groot bewonderaar van de Franse letterkunde (vooral de romantiek) en overtuigd van de meerwaarde van de Franse cultuur.

Toen kardinaal Petrus L. Goossens in een rondschrijven aan de collegedirecteurs (7 april 1892) onder meer de leerlingen verbood om voortaan nog mee te werken aan of zich te abonneren op Vlaamsgezinde studentenbladen, meende Van Ballaer, *victime de son esprit d'obéissance* (zoals hij over zichzelf schreef), streng te moeten optreden. De bom barstte tijdens de kerstvakantie van 1892, toen drie leerlingen op grond van het verbod werden doorgezonden zonder getuigschrift. *De Student* gaf ruchtbaarheid aan de zaak, die uitgroeide tot het *Mechelse Schandaal* (titel van een pamflet van 4 maart 1893). Hoe een *esprit fin et éveillé* (aldus kanunnik G. Ryckmans over Van Ballaer) ertoe kwam zo te handelen is waarschijnlijk te verklaren door een naïef of doelbewust *excès de zèle*.

LITERATUUR: M. Cordemans, Dr. August Laporta en "De Student", 1959; – E. Gouverneur, 'Monseigneur Van Ballaer, vierde directeur van het Sint Romboutscollege', in *Jaarboek Oud-Leerlingenbond Sint-Romboutscollege* (1962), p. 4-25; – L. Gevers, *Kerk, onderwijs en Vlaamse Beweging: documenten uit kerkelijke archieven over taalregime en vlaamsgezindheid in het katholiek middelbaar onderwijs (1830-1900)* (Bijdragen-Cahiers, nr. 89, 1980); – L. Gevers, *Bewogen Jeugd. Ontstaan en ontwikkeling van de katholieke Vlaamse Studentenbeweging (1830-1894)*, 1987; – A. Jans, 'Kanttekeningen bij de foto van het lerarenkorps 1892-1893', in *Jaarboek Oud-Leerlingenbond St.-Romboutscollege* (1994), p. 38-42.

A. JANS